

Psykologforeningens høringsinnspill til kommunal- og forvaltningskomiteens budsjettbehandling 2025

Psykisk helse er vår største helseutfordring, og rammer mange, både eldre og spesielt de unge. Psykisk og fysisk helse er tett vevd sammen. Forslag til statsbudsjett må justeres og styrkes så det gjenspeiler både det reelle behovet og fremtidige behov.

Vedrørende rammetilskot til kommunar (kapittel 571)

Psykologforeningen er bekymret for den økonomiske situasjonen i kommunene og effektene på psykisk helse. Selv om regjeringen peker på innovasjon og prosjektmidler som virkemidler, er det lite som tyder på at kommunene faktisk får økonomisk handlingsrom til å styrke sine tjenester innen psykisk helse og rus.

Vi erfarer at kommuner i hele landet kutter i de psykiske helsetjenestene rundt om i kommunene. Det er en stor utfordring at lovpålagt psykisk helsehjelp finansieres gjennom rammen til kommunene når rammene er stramme. Når tidligere øremerkende midler samtidig legges inn i rammen, kan det få negative konsekvenser for forebyggende arbeid og tverrfaglig psykiske helsetjenestetilbud som inkluderer psykolog i kommunene.

Regjeringen skriver i stortingsmeldingen om framtidens allmennlegetjenester at den «vil satse på mer tverrfaglig samarbeid på fastlegekontorene» og at det vil «bidra til å øke kapasiteten i tjenestene og forebygge mer». Uten fortgang og mer tverrfaglig innovasjon, risikerer vi at satsingen knapt merkes.

Det er også verd å merke seg at Psykologforeningen i de kommunale rapporteringene i KOSTRA og kommunalt pasient- og brukerregister, ser at kvalitet, innhold og omfang av psykiske helsetjenester i langt mindre grad er synlig enn fysisk helse. Dette skaper skjevheter i prioriteringsprosessene i kommunen – det er et datagrunnlag å prioritere på bakgrunn av for fysisk helse, mens disse dataene har vi ikke for psykisk helse.

Det er også verdt å merke seg at andelen eldre i kommune vil øke i kommune i årene som kommer, og det er en ressurs. Samtidig har personer over 65 år i dag i liten grad tilgang til psykologisk behandling i kommunehelse- og spesialisthelsetjenesten.

Psykologforeningen vil også minne om kommunenes viktige rolle i beredskapsarbeidet der hvor norske kommuner utgjør førstelinjen. Beredskap og psykologisk kunnskap henger sammen, både i forberedelsene som utarbeidelse av planverk og øvelser, under en krise og i oppfølging etterpå. Psykologforeningen vil minne om betydningen av den psykologiske beredskapen som grunnlag for en robust befolkning.

Vi mener det er avgjørende med økonomiske rammer til kommunene som sikrer befolkningen bærekraftig helhetlig helsehjelp, og en helt nødvendig tverrfaglig allmennhelsetjeneste.

Forslag: Stortinget ber regjeringen jobbe for tilstrekkelige finansielle rammebetingelser i kommunene som sikrer nødvendig psykisk helsehjelp.